

Veileder til forskrift om gjennomføring av valg til fylkesting i 2019

§ 1 Forskriftens virkeområde

Bestemmelsen angir forskriftens virkeområde. Forskriften gjelder ved valg til fylkesting i 2019 i fylker som er omfattet av grenseendringer som trer i kraft 1. januar 2020. Med grenseendring menes både sammenslåing, deling og grensejustering. Sammenslåing innebærer at to eller flere fylker blir slått sammen til én enhet. Deling innebærer at et fylke blir delt i to eller flere nye enheter, eller at et fylke blir delt og at de enkelte delene blir lagt til andre fylker. Grensejustering innebærer at et område blir flyttet over fra et fylke til et annet, eller at en hel kommune blir flyttet over til et annet fylke.

§ 2 Formål

Formålet med forskriften er at innbyggerne i de omfattede fylkeskommunene skal kunne velge sin representanter til fylkestinget i den nye fylkeskommunen, selv om valget skjer før grenseendringene er gjennomført.

§ 3 Forholdet til valgloven og valgforskriften

Bestemmelsen fastslår at valglovens bestemmelser om listeforslag, stemmerett, valgbarhet, forhåndsstemmegivning, stemmegivning og klagerett gjelder som om grenseendringene er gjennomført.

Valgloven har ikke regler om nominasjon, slik at partiene står fritt til å organisere nominasjonen slik de ønsker. Valgloven har imidlertid regler om listeforslag og hvem som kan underskrive listeforslag.

Etter valgloven § 6-1 siste punktum kan samme parti eller gruppe kun stille én liste i hvert valgdistrikt. Valgdistriktet ved fylkestingsvalget i 2019 vil være den nye fylkeskommunen, med de grenseendringene som trer i kraft 1. januar 2020. Partier og grupper må i tråd med denne bestemmelsen stille én felles liste i den nye fylkeskommunen.

For partier som oppnådde 500 stemmer i ett valgdistrikt eller 5000 stemmer i hele landet ved forrige stortingsvalg, er det etter dagens valglov tilstrekkelig at listeforslaget er underskrevet av minst to styremedlemmer i partiets lokalavdeling i den fylkeskommunen listen gjelder, jf. valgloven § 6-3 første ledd. Bestemmelsen viser til valgdistriktene slik de var ved forrige stortingsvalg. Et parti må altså ha mottatt 500 stemmer i minst ett av de 19 valgdistriktene ved stortingsvalget i 2017 for å kunne stille liste etter denne bestemmelsen. Det vil for eksempel si at et parti som mottok 400 stemmer i Buskerud, 300 stemmer i Akershus og 200 stemmer i Østfold (de gamle fylkeskommunene), *ikke* vil oppfylle kravet om 500 stemmer i ett valgdistrikt.

Departementet har i Prop. 76 L (2017–2018) fremmet forslag om er å endre ordlyden i § 6-3 første ledd slik at listeforslagene kan skrives under av *to styremedlemmer i partiets lokalavdeling med ansvar for valgdistriktet listen gjelder*. Dette innebærer at dersom forslaget

vedtas, vil ikke valglovens regler om listeforslag legge føringer på hvordan partiene organiserer seg. Underskriverne må fremdeles ha stemmerett i valgdistriktet, det vil si den nye fylkeskommunen. Dersom det er uklart hvem som har rett til å skrive under et listeforslag, skal valgmyndighetene innhente og legge til grunn uttalelse fra partiets utøvende organ, jf. valgforskriften § 16. Denne forskriftsbestemmelsen er foreslått tatt inn i valgloven, jf. Prop. 76 L (2017–2018).

For partier som ikke mottok tilstrekkelig antall stemmer ved forrige stortingsvalg til å stille liste etter reglene i valgloven § 6-3 første ledd, må listeforslaget etter valgloven § 6-3 andre ledd bokstav a være underskrevet av 500 personer med stemmerett i fylket ved det aktuelle valget. Den som stiller liste i fylker som berøres av grenseendringer, kan samle inn underskrifter blant alle som har stemmerett i den nye fylkeskommunen.

§ 4 Fylkesvalgstyre i fylkeskommuner som skal slå seg sammen

Etter valgloven § 4-1 skal det være et fylkesvalgstyre i hvert fylke, som velges av fylkestinget selv. Før fylkene har slått seg sammen med virkning fra 1. januar 2020, vil det imidlertid ikke være et felles fylkesting som kan utpeke fylkesvalgstyre, slik valgloven bestemmer.

Fylkestingene vil derimot ha en fellesnemnd som skal samordne og ta seg av forberedelsen av sammenslåingen eller delingen, jf. inndelingslova § 26.

Bestemmelsen i forskriften § 4 fastslår derfor at det er fellesnemnda, og ikke fylkestinget, som utpeker fylkesvalgstyre for valget i 2019. Bestemmelsen fastsetter at valgloven § 4-3 ikke gjelder.

§ 5 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks. Departementet ønsker å sikre forutsigbarhet for fylkeskommuner og listeforslagsstillere i forberedelsen til fylkestingsvalget i 2019.